

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 23-07-2024

Znak:PNK.I.4130.159.2024

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.; dalej: u. s. g.)

stwierdzam nieważność

uchwały nr VI/36/24 Rady Miejskiej w Pacanowie z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie *szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania w części* obejmującej:

- § 5 uchwały;
- § 7 ust. 1 uchwały w zakresie słów: „na wniosek własny, członka rodziny lub pracownika socjalnego”;
- § 7 ust. 2 uchwały w zakresie słów: „a zwłaszcza”.

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Pacanowie na sesji w dniu 27 czerwca 2024 r. podjęła uchwałę nr VI/36/24 w sprawie *szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania*. Uchwała została doręczona Wojewodzie Świętokrzyskiemu w dniu 4 lipca 2024 r. Organ nadzoru w dniu 15 lipca 2024 r. zawiadomił Przewodniczącą Rady Miejskiej o wszczęciu postępowania nadzorczego,

zakreślając termin na złożenie wyjaśnień do dnia 22 lipca 2024 r. W wyznaczonym terminie Rada nie złożyła wyjaśnień w sprawie.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały pod względem legalności organ nadzoru stwierdza, że uchwała w części obejmującej § 5, § 7 ust. 1 w zakresie słów: „na wniosek własny, członka rodziny lub pracownika socjalnego” oraz § 7 ust. 2 w zakresie słów: „a zwłaszcza” została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Organ nadzoru stwierdza, że treść § 5 uchwały niezasadnie powiela treść uregulowaną w art. 97a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm., dalej: u.p.s.) dokonując zarazem jego niedozwolonej modyfikacji w zakresie kręgu podmiotów uprawnionych do ustalenia wysokości opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego. Wprowadzone przez Radę Miejską unormowanie zawarte w § 5 uchwały, wskazuje, że *wysokość opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego ustalana jest przez radę gminy lub radę powiatu bądź podmiot prowadzący właściwych dla domu pomocy społecznej, w którym świadczone są usługi.* Z kolei art. 97a ust. 1 u.p.s. stanowi, iż w przypadku świadczenia przez dom pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego rada gminy lub rada powiatu właściwa dla tego domu pomocy społecznej określa, w drodze uchwały, wysokość opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej, oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego.

W ocenie organu nadzoru unormowanie § 5 uchwały stanowi nieuprawnioną modyfikację art. 97a ust. 1 u.p.s., a tym samym istotnie narusza ten przepis. Regulacja zawarta w § 5 uchwały rozszerza bowiem katalog podmiotów uprawnionych do ustalenia wysokości opłat za usługi wsparcia krótkoterminowego o podmiot prowadzący. Jak zaś wynika z treści wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 sierpnia 2019 r., wydanego w sprawie o sygn. akt: II OSK 2376/18: *powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy gminne jest niezgodne z zasadami prawidłowej legislacji. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie.*

W § 7 ust. 1 uchwały Rada Miejska wskazała, że *w szczególnie uzasadnionych przypadkach osoby zobowiązane do wnoszenia opłat za korzystanie z usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego mogą być zwolnione z częściowej lub całkowitej opłaty na wniosek własny, członka rodziny lub pracownika socjalnego.*

Zdaniem organu nadzoru określenie podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o całkowite lub częściowe zwolnienie z opłat za korzystanie z usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego nie mieści się w zakresie upoważnienia zawartego w art. 97a ust. 2 u.p.s. Kwestia ta uregulowana została w art. 102 u.p.s., zgodnie z którym świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu.

Rada Miejska w zakresie zwolnienia od opłaty za usługi wsparcia krótkoterminowego została upoważniona jedynie do określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat. W tym zakresie nie mieści się określenie katalogu podmiotów, na wniosek których takie zwolnienie może być dokonane. Wprawdzie przepis art. 102 u.p.s. stanowi ogólnie o świadczeniach z pomocy społecznej ale należy je odnosić również do odpłatności bądź zwolnienia z odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 września 2014 r., sygn. akt: I OSK 1218/14, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. akt: II SA/OI 722/17).

Mając powyższe na względzie należy wskazać, iż § 7 ust. 1 uchwały w zakresie słów: „na wniosek własny, członka rodziny lub pracownika socjalnego” wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego określonego w art. 97a ust. 2 u.p.s.

Nadto, zgodnie z treścią § 7 ust. 2 uchwały: *zwolnienie może nastąpić w szczególnie uzasadnionych losowo przypadkach, gdy ponoszenie opłat za świadczone usługi stanowiłoby dla osoby zobowiązanej lub jej rodziny nadmierne obciążenie, bądź też niweczyłoby skutki udzielonej pomocy, a zwłaszcza w związku z:*

- 1) *ponoszeniem wydatków na leki, leczenie i rehabilitację,*
- 2) *zdarzeniem losowym, sytuacją kryzysową, klęską żywiołową lub ekologiczną,*
- 3) *zakupem sprzętu rehabilitacyjnego;*

4) *innymi uzasadnionymi sytuacjami życiowymi i losowymi.*

Rada Miejska ustanawiając warunki zwolnienia od opłat za korzystanie z usług wsparcia krótkoterminowego, posługuje się zwrotem „*a zwłaszcza*” co przesądza – w nieuprawniony sposób – o tym, iż katalog przesłanek ustanowiony przedmiotowym przepisem, stał się katalogiem otwartym. Zdaniem organu nadzoru, należy uznać za niedopuszczalną taką regulację, która umożliwia organowi wydającemu decyzję, wprowadzenie – według własnego uznania – innych przesłanek, mogących stanowić podstawę przyznanego zwolnienia. Taki zapis stoi w sprzeczności z upoważnieniem ustawowym udzielonym radzie gminy na podstawie art. 97a ust. 2 u.p.s., który jednoznacznie stanowi, że rada gminy winna określić szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat. Przyjęty przez Radę Miejską zapis może prowadzić do sytuacji, w której organ wydający decyzję będzie miał możliwość zastosowania, według własnego uznania, innych przesłanek zwolnienia z opłat, na co art. 97a ust. 2 u.p.s. nie zezwala. Z tego względu zawarcie w § 7 ust. 2 uchwały zwrotu „*a zwłaszcza*”, a w konsekwencji przyznanie organowi wydającemu decyzję uprawnienia do samodzielnego decydowania o przesłankach zwolnienia z ponoszenia opłat, nie może zostać uznane za wypełnienie przez Radę Miejską obowiązku ustalenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że wydanie rozstrzygnięcia w wyżej wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Józef Bryk

Wojewoda Świętokrzyski